

Controlebiedingen

Vakantie-slem-verhaal nr. 5 (1 aug. 2023)

Hoort dit onderwerp bij “makkelijk slem bieden”? Voor u als lezer zal dat misschien niet zo aanvoelen. Ik had aanvankelijk niet het plan om iets te vertellen over controlebiedingen. Ik heb van de tachtig slemspellen vorig seizoen (Clubcompetitie donderdagavond 2022-2023) maar een paar spellen gevonden (31, 33, 37 en 47) waarbij het doen van controlebiedingen echt het verschil maakt. Alleen maar azen vragen is meestal voldoende speciaal gereedschap bij het slem bieden.

Wat is dan het “probleem” bij controlebiedingen? Welnu, wanneer ik bijvoorbeeld 4♣ (met sprong) bijbied (of herbied), geef ik dan extra lengte en/of kracht aan in klaveren (reëel) of toon ik een controle (conventioneel)? En wat is eigenlijk een controle?

Een controlebod:

- Is een bod in een kleur met (dubbele) sprong naar vier-niveau, wanneer de troefkleur vaststaat of waardoor de troefkleur komt vast te staan; (Zie ook voorbeeld 2 bij de “slotopmerking”.)
- Met een controlebod als eerste bijbod na een kleuropening van partner (bijvoorbeeld 4♣ na 1♠) geef ik aan:
 - Sleminteresse, met zelf een opening met overwaarde;
 - Voldoende troefsteun voor openaars troefkleur (In bovenstaand voorbeeld wordt ♠ troef).
 - Een aas (of heer) of een renonce (of singleton) in de geboden kleur (hier klaveren). Dus, in mijn kaart, is er slechts hooguit één verliezer in de kleur van het controlebod: de tegenspelers kunnen dus niet al direct twee slagen oprapen in die kleur. Deze speciale betekenissen maken dat dit bod conventioneel is;
- Het doen van een controlebod is tevens een uitnodiging aan partner om ook een controle te bieden in een opvolgend, hogere kleur;
- Wanneer ik bij het doen van controlebiedingen een kleur oversla (Ik bied 4♦ na de opening 1♠ van partner) dan heb ik in de kleur die ik oversla (hier klaveren) geen controle, dus twee of meer kaarten zonder aas of heer, bijvoorbeeld ♣VBxx-enz of twee kleintjes;
- Een bod in de troefkleur (eventueel na het doen van een of meerdere controlebiedingen) toont aan dat er (verder) geen controlebod (meer) mogelijk is. In principe is een bod in de troefkleur op vier- of vijfniveau einde oefening: “manchebod is eindbod”. In principe...
- Aansluitend aan het doen van controlebiedingen is 4SA mogelijk: azen vragen. De eenvoudigste Blackwood-variant is met de antwoorden: 5♣ is 0 of 4 azen; 5♦ is 1 aas; 5♥ twee azen; 5♠ 3 azen. Ton en ik spelen: 5♣ is 0 of 3 azen; 5♦ is 1 of 4; 5♥ twee azen; 5♠ twee azen met troefheer; RKC, Roman Key Card, is azen vragen met 4SA waarbij troefheer ook als aas, als key-card, wordt geteld. Antwoorden: 0-4/1-5/2/3.

We doen controlebiedingen om te voorkomen dat we een slem bieden met in een bijkleur twee kleintjes in beide handen. Terwijl we (als het goed is) wel drie azen hebben en voldoende speelkracht: wel of niet het slem maken hangt dan af van de uitkomst en het verdere tegenspel...

Hoogste tijd om eens in de praktijk te kijken hoe het werkt met die controlebiedingen:

Spel 31 Hoog Laag Slemspellen 2022-23						
Gespeeld door			Score	Aan-	MP %	SP
Uitk.	OW	Res	NZ	tal	NZ	OW
					100	
	4♣	-1	+100	1x	97	0
					94	
♣3	4♣	C	-620	8x	69	0
	3SA	+1	-630	1x	41	-1
	4♣	+1	-650	1x	34	0
					31	
♥	4♣	+2	-680	3x	22	0
	3SA	+3	-690	1x	9	-1
					6	
♦9	6♣	C	-1430	1x	3	+3
				16x		

HL221124-3

♠B1094

♥B65

♦943

♣B53

3

Z/OW

♠AHV532

♥H94

♦86

♣104

N

W - O

Z

♠76

♥A103

♦AHVB107

♣V9

♠8

♥V872

♦52

♣AH8762

OW verliezen meestal ♣AH en ♠B: 4♣-C (8x)

Biedvoorstel zonder controlebiedingen:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1♠	pas	2♦	pas
2♣	pas	4SA	pas
5♦	pas	5♠	pas
6♣	pas	pas	pas

Biedvoorstel:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1♠	Pas	2♦	pas
2♣	Pas	4♦	pas
4♣	Pas	pas	pas
12	3	16	9

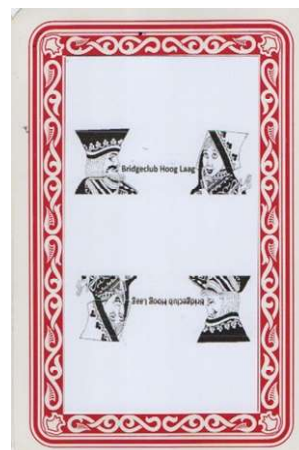
Bij dit spel (donderdag 24 nov. 2022) hoort oost dat z'n partner een 1♠-opening heeft. Twee kleintjes troef mee is een klein minpuntje. (Drie losers volgens de Losing trick count.) Maar de sleminteresse is gewekt met 16 punten en tenminste zeven slagen mee: 2♦ als eerste bijbod. Als west dan z'n schoppen herbidt, staat schoppen als troefkleur vast. Het "probleem" nu is dat oost dat niet kan bevestigen met een bod in schoppen: 3♣ is een limietbod; 4♣ is de manche: "einde oefening". Dus biedt oost 4♦.

West ziet 4♦ als een controlebod: oost heeft sleminteresse en geeft een controle in ruiten aan (met tenminste ♦Hxxx). (Zie "slotopmerking") Als oost 3♦ zou bijbieden (als tweede bijbod) dan is het ruitenbod wel reëel: mooie zeskaart, precies tien punten; niet forcing.

West zwaait nu onmiddellijk af (met 4♣) omdat de klaverencontrole ontbreekt: in beide handen wel te verstaan! Oost had met een ruitencontrole en een klaverencontrole 4♣ bijgeboden (als tweede bijbod).

6♣ werd (ondanks de afwezigheid van een klaveren-controle) toch nog één keer gemaakt, na de uitkomst van ♦9!

West wint die slag in Dummy, trekt driemaal troef en ziet dan dat hij behalve een hartenverliezer ook nog ♠B moet afstaan. Later! Want zó moet het gegaan zijn: west speelt nog driemaal ruiten, waarop hij in de hand ♣T4 en ♥4 weggooit. Noord kan die vierde ruiten troeven, maar west heeft dan alle verliezers in de bijkleuren al weggegooid! 6♣ is geen mooi slem, maar door goed afspel toch gemaakt, vandaar dat ik +3 slempunten geef aan dit resultaat. (Hoewel ik verder geen slemcompetitiestand bepaal van het vorig seizoen.)

Bij het volgende spel werd ook maar één keer slem geboden: deze 6♥ ging min één:

Spel 37 Hoog Laag Slemspellen 2022-23						
Gespeeld door			Score	Aan-	MP %	SP
NZ	OW	Res	NZ	tal	NZ	OW
					100	
4♥		+2	+480	4x	85	0
					69	
4♥		+1	+450	7x	42	0
					15	
	4♣	-2	+100	1x	12	
					8	
6♥	♦A	-1	-50	1x	4	+1
	Uitk.			13x	0	

HL221201-11

♠1062
♥42
♦AB1074
♣H82

♠A3
♥HV1083
♦86
♣A964

N
W O
Z

♠HVB
♥AB975
♦V953
♣5

♠98754
♥6
♦H2
♣VB1073

11

Z/-

Biedvoorstel zonder controlebiedingen:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	1♥
pas	2♣	pas	2♦
pas	4♥	pas	4SA
pas	5♥	pas	6♥

Biedvoorstel:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	1♥
pas	4♣	pas	4♠
pas	5♥	allen	passen
8	13	6	13

Noord en zuid (beide 13 punten) hebben allebei iets overwaarde: "Overwaarde plus overwaarde is slem"! Zie de ezelsbruggetjes van slemverhaal 2, Kaartwaardering en slembieden. Noord heeft overwaarde vanwege de extra troeflengte en de verdeling, een twee-kleurenspel. Zuid vanwege de singleton klaveren. De LTC-calculators rekenen voor noord zes verliezers: 1+1+2+2=6, eentje minder dan een "gewone" opening. En zuid rekt 1+2+2+1= (ook) 6 losers. Het contract is dan C=18-(6+6)=6. Toch gaat het contract maken op zes-niveau niet lukken als OW beginnen met ♦AH oprapen. 4♥+2 werd dan ook alleen gemaakt (4x) na de uitkomst van ♠6, ♠T, ♥4 of ♣2.

Noord moet na de 1♥-opening van zuid bedenken dat slem alleen mogelijk is als zuid een ruitencontrole heeft. Met azen vragen kom je daar niet uit. Als zuid twee azen aangeeft, is er natuurlijk geen probleem. Maar als zuid één aas aangeeft, is het slem alleen verantwoord als dat ene aas ruitenaas is. (In dat geval is alleen troefaas buitenboord.) Dus, het meest handige voor noord is om de klaverencontrole te bieden en afwachten of zuid de ruitencontrole aangeeft. Met dit directe 4♣-bijbod (sleminteresse) geeft zuid dus troefsteun aan, een opening met overwaarde en uiteraard de klavercontrole. Het bod zegt niets over eventuele controles in een hogere kleur. Vandaar dat noord de uitnodiging aanneemt om ook een controle te bieden: 4♠. Daarmee ontkent zuid een ruitencontrole, want 4♦ is overgeslagen. Dat is precies de informatie waar noord op zat te wachten. Er is dus geen ruitencontrole en met 5♥ besluit noord de bieding. Zuid begrijpt dat noord wil stoppen, anders had hij wel 4SA geboden of direct 6♥. Nogmaals: een bod op mancheniveau in de troefkleur is einde verhaal.

Spel 3 van slemverhaal 5

Spel 26 Hoog Laag Slemspellen 2022-23						
Gespeeld door			Score	Aan-	MP %	SP
NZ	OW	Res	NZ	tal	NZ	OW
					100	
	4♠	-2	+200	1x	97	-2
					94	
	4♠	+2	-680	8x	63	-2
	5♠	+1	-680	2x	63	-2
					31	
	6♠	C	-1430	3x	22	+6
					12	
	6♠	+1	-1460	2x	6	+6
				16x		

HL221103-23

♠82
♥B10732
♦9732
♣V4

23

Z/A

♠AV10643
♥H
♦V1064
♣A2

N
W + O
Z

♠HB97
♥V65
♦AH5
♣H65

♠5
♥A984
♦B8
♣B109873

Biedvoorstel zonder controlebiedingen:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1♠	pas	5♠	pas
6♠	pas	pas	pas

Biedvoorstel:			
West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1♠	pas	4♣	pas
4♥	pas	4SA	pas
5♥	pas	6♠	ppp
15	3	16	6

In dit spel kan oost alleen zijn overwaarde aangeven door een direct controlebod van 4♣ nadat partner met 1♠ opende. (Met een zeskaart schoppen hier.) 4♠ als eerste bijbod toont géén overwaarde, maar slechts een gewone opening. (Rond 12 punten ofwel 7 losers.) Een andere kleur dan schoppen bijbieden, veronderstelt tenminste een vierkaart in de geboden kleur en die is er niet met deze 4333-verdeling. Vandaar dat oost in mijn “biedvoorstel zonder controlebiedingen” 5♠ bijbiedt: een uitnodiging voor slem, net zoals het 3♠-bijbod een limietbod is voor de manche. Misschien vinden onze landelijke bridge-experts dit maar primitief bieden, maar ik ben een overtuigd voorstander van simpel bieden, zoals u wel weet. Bridgen is toch al best een moeilijk spel. Nu terug naar het rechter biedvoorstel:

Het 4♣-bijbod is voor west een uitnodiging om ook een controle te bieden. Met een echt minimale hand (♣V2 in plaats van ♣A2) zou hij 4♠ kunnen bieden, maar nu, met zelf ook overwaarde, biedt west 4♥: er zijn geen twee directe verliezers in harten. En, belangrijk: west heeft géén ruitencontrole. Oost snapt dat wel, want hij heeft zelf ♦AH. Maar die hartencontrole is voor oost wel erg belangrijk, want die heeft hij zelf niet. Dus vervolgt oost met 4SA, om na te gaan of west wel minimaal twee azen heeft. 5♥ bevestigt dat, dus is het 6♠: die dag vijf keer geboden, 3x in de A-lijn; 2x in de B-lijn (ook acht tafels).

Conclusie. Controlebiedingen kunnen een enkele keer helpen om uit een slem te blijven met in beide handen twee kleintjes of om met meer zekerheid een goed slem te bieden. Echt nodig? Bedenk dat slem pas in beeld komt wanneer we zeer ruim de meerderheid van de punten hebben, tegen de dertig samen. Met al die azen en heren, is het toch wel heel toevallig dat je in één bijkleur alleen maar een paar kleintjes hebt, in *beide* handen. Het gaat niet alleen om het bezit van azen en heren. Ook het kort zijn in een bijkleur (0, 1 of 2 kaarten), speelt een grote rol in bijna alle klein-slemspellen in een kleur.

*****Slotopmerking:** na het schrijven van mijn verhaal tot zover, heb ik op internet gekeken naar <http://www.bridgewijzer.nl/onderwerpen/Slem/controle.html> en gezien dat zij ook onder een controlebieding verstaan een aas of heer dan wel een renonce of singleton in een bijkleur. De oplettende lezer zal echter tegenwerpen dat een controlebod als 4♦ (na de 1♠-opening) met alleen ♦Hxxx wel degelijk tot twee ruitenverliezers kan leiden. Met de start van ♦V (van ♦VBT) en dan ♦Hxxxx in Dummy, is de leider kansloos in 6♣ wanneer de andere tegenspeler ♦Axx heeft!

We lezen verder bij: <https://www.bridgeclubbodb.nl/wp-content/uploads/2020/10/Controlebiedingen.pdf>

Bij controlebiedingen maakt je onderscheid in:

- a. *Eerste controle: aas of renonce, er is geen verliezer in de kleur*
- b. *Tweede controle: heer+vrouw of singleton (maximaal één verliezer in de kleur)*

N.B. Als de uiteindelijke leider (eerste bieder van de kleur) een heer zonder vrouw heeft, dan kan dit ook gezien worden als tweede controle (maximaal één verliezer in geval in die kleur gestart wordt): zie voorbeeld 2

*Een controlebieding start zodra een nieuwe kleur op 3 of 4 niveau geboden wordt, terwijl de troefkleur vaststaat. Controlebiedingen begin je zo goedkoop mogelijk; dus in principe op 3- niveau, tenzij dat niet meer mogelijk is: dan op 4-niveau. Zodra een kleur wordt overgeslagen, ontkent dat een controle. Als de partner ook geen controle heeft in deze kleur; stop het slemonderzoek en eindigt de bieding door de manche in de troefkleur te bieden. **Voorbeeld 1:***

West	Oost
♠AH982	♠V743
♥AH76	♥V84
♦92	♦AH5
♣HV	♣982

1♠	-	3♠
4♣	-	4♦
4SA	-	5♦
6♣	-	pas

Na 1♠ - 3♠ staat de troefkleur vast. West heeft nu interesse in slem en hij biedt 4♣ (controle in ♣). Oost biedt vervolgens 4♦. Alle kleuren zijn onder controle en kan west door middel van 4SA azen vragen. Zou oost geen ruitencontrole hebben aangegeven (maar bijvoorbeeld een hartencontrole: singleton), dan biedt west 4♠ (eindbod).

*Als harten de troefkleur is dan is het eerstvolgende 3♠ -bod een controlebieding: **Voorbeeld 2:***

West	Oost
♠AH75	♠V743
♥AH982	♥V84
♦92	♦AH5
♣HB	♣982

1♥	-	3♥
3♠	-	4♦
4SA	-	5♦
6♥	-	pas

Na 1♥ - 3♥ staat de troefkleur vast. Ook deze west heeft interesse in slem en hij biedt 3♠ (controle in ♠). Oost biedt dan 4♦. Alle kleuren zijn onder controle en er kan door middel van 4SA azen gevraagd worden. N.B. West heeft geen ♣HV, maar heeft toch een tweede controle, omdat west de leider wordt en daarom niet direct twee slagen in klaveren kan verliezen.

(Tot zover het (iets gewijzigde) verhaal op deze site.)

Bij Hugh Kelsey lezen we dan een interessant gevalletje waarbij -zeg maar- deze controle met alleen de heer, in de verkeerde hand zit, en dan wordt het lastiger: dat kan ik hier met behulp van een gewijzigd voorbeeld 2 laten zien. Stel: oost is sterker en kan niet volstaan met een limietbod 3♥. Hij kiest in biedverloop A voor 1♠: "delayed game raise": eerst forcing bijbieden en eventueel pas later slembiedingen:

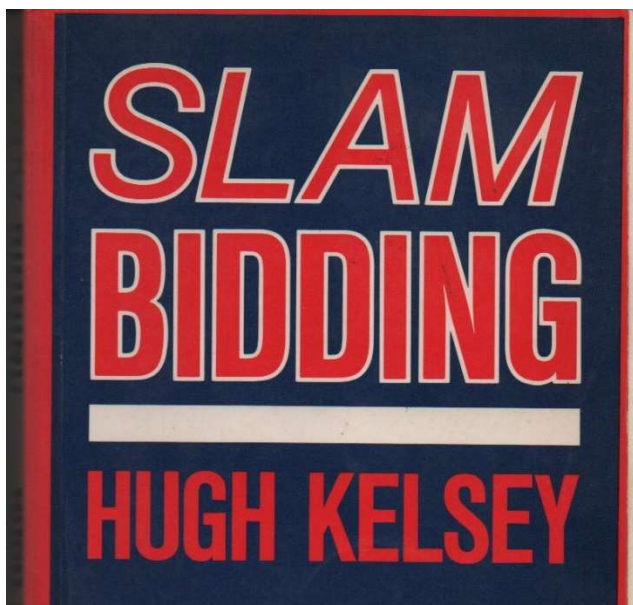
West ♠AH75 ♥AH982 ♦92 ♣HB	Oost ♠V743 ♥VB4 ♦AHV ♣982	West heeft 18 punten en wil niet volstaan met een te simpele 4♠-herbieding. 4♣ toont sleminteresse en akkoord met schoppen troef. Hij kan niet weten dat oost ook een driekaart harten heeft!! Oost neemt de slem-uitnodiging aan en biedt 4♦. Hij heeft wel meer dan zes puntjes! Punt is dat OW nu in 6♠ belanden met de kwetsbare ♣HB op tafel. Een uitkomst in klaveren en noord met ♣AV en down is het slem... In een vergelijkbaar voorbeeld laat Hugh Kelsey dan west eindigen in 6SA. Als west hier ook daartoe zou besluiten, dan komt een klaveren-uitkomst naar hem toe en dan kunnen NZ niet beginnen met twee klaverslagen. 6SA bieden is hier wel een gok, want west weet niet precies hoe sterk oost (1♠-bijbod) is. In 6SA hebben OW maar elf topslagen, voor het geval NZ <i>niet</i> met klaveren starten. Zo is het altijd wat! (Natuurlijk kan ♣A goed zitten; beter is dan eerst de schoppen testen voor een kansrijk 3-2-zitsel...!) Een "helderziende" oost-B zag dat aankomen, biedt geen schoppen, maar direct een controle met akkoord harten en DAN gaat alles goed: ♣B kan later (na het troeftrekken) weg op ♦V, voor het geval NZ niet uitkomen in klaveren.
Biedverloop A:		
1♥ -	1♠	
4♣ -	4♦	
4SA -	5♦	
6♠		
Of: Biedverloop B:		
1♥ -	4♦	
4SA -	5♦	
6♥		

Als ik u was, net als ik geen aspiraties om topbridger te worden, dan zou ik dat hele verhaal over het onderscheid tussen eerste en tweede controles vergeten! (4 slemspellen van de 80, weet u nog. In een heel jaar...) Wilt u een beetje degelijk slem bieden, dan is controlebieden zeker aan te bevelen. Ook een heerklein als controlebod kan leiden tot een goed slem. Bedenk dat de aas in die kleur altijd nog bij de goede tegenspeler kan zitten; partner kan de vrouw hebben, zodat de tweede controle solide is en tenslotte kunnen ze ook nog altijd in een gunstige kleur uitkomen... Allemaal kansen.
U maakt natuurlijk bij alles wat er kan (en dat is *heel* veel ↓) uw eigen keuzes!

Groetjes,

Harrie Huijgen

Vragen of een reactie: mail naar harriehuijgen@yahoo.com

192 INDEX	
Jump Shift, 18-23	Rose, Albert, 103
Kaplan-Sheinwold, 18, 93-4, 177	San Francisco 4 NT, 39-40
Key-Card Blackwood, 36-7	Sapire, Leon and Max, 125, 142-3
Key Suit, 108-9	Sharif, Omar, 156, 164
Lederer, Richard, 9	Sharples 4 Club, 69-71
Lenz, Sidney, 46	Sharples, R. and J., 61, 70, 108, 112, 120, 123, 175
Limit Bids, 24-8	Simon, S. J., 106-7
Low-Level Asking Bids, 144-5	Singleton Swiss, 93-4
Macleod, Iain, 106	Slam Try after Pre-empt, 61-2
Marx, J. C. H., 106-8, 123	South African Asking Bids, 125-43
Mathematics of Slam Bidding, 10-11	Splinter Bids, 100-1
Minor Suit Swiss, 97-8	Standard American, 19, 89
Morehead, Albert, 124	Stayman, 67, 69
Natural 4 NT, 35-6	Step Responses to Asking Bids, 148-52, 153-4, 180-9
Neapolitan System, 31, 38, 156	Step Responses to One Club, 161
New South Wales System, 144-7, 178	Step Responses to Two Clubs, 177-87
Non-Forcing Blackwood, 65-6, 69	Stern, Dr. Paul, 125
Norman 4 NT; 37-9, 129, 137-8	Subsequent Asking Bids, 128-9
No Trump Sequences, 63-80	Super Swiss, 94-7